

DEATH DRIVE

When the International Whaling Commission meets tomorrow in Malmö, Sweden, one of the most controversial issues on its agenda will be the hunting of pilot whales in the Faroe Islands. Some fishermen regard the whales as 'the smallest fish on earth'. Photographs by Steve Gerner.

Men bert teir hepnastu hvalirnar láta liv so náðiliga, ti koma teir ikki uppá turt, verða teir slaktaðir á sjónum. Hetta er ræðuleikur av teimum størstu og ófantaliga verður at-borið.

Vákn verða nýtt av monnum mestsum av handahógv, aðrir fara vaðandi og ýlandi við ongum og knivum og ofta ganga fleiri timar, aðrenn seinasti hvalurin doyir. Men longu við byrjan r vágín blóðreyð.

Á IWC fundinum í fjør sóu fundarluttakararnir, niðrundirkomnir av gráti, sumteir vóru, danska filmsupptøku um

henda ræðuleika, har hundraðtals ódugnakroppar upp í saman stungu og høgdu í striðandi hvalirnar. Men verri enn so, at hetta ávirkaði føroyingarnar á fundinum. Aftaná drápið verða hvalirnar lagdir á rað, merktir í kúlu og bóksl og opaðir, siðan verður biðað eftir býtinum.

Men so titt og knapt hvalirnar eru avlivaðir verður leitað eftir kviðnu honhvalunum og óføddu hvølparnir skræddir úr teimum og givnir børn-unum at spæla við.

Á árliga fundi IWC's í Malmö í morgin verður ein serstøk nevnd undir IWC

at taka støðu til um hesin ræðuleiki, henda livtøka verður framd á ein menniskjaligan hátt.

Hetta verður fyrstu ferð IWC tekur óhugnaliga og nógv umstridda føroyska grindadrápið til viðgerðar og ikki minni enn 24 al-tjóða umhvørvisbólkar biða í spenningi eftir úrslitinum, sum í minsta lagi má vera álvarsigur niðurskurður í hesi veiðu beinanvegin.

Men uttan mun til úrslitið í hesum máli á IWC-fundinum, so fer henda heimsins óhugnaligasta veiða uttan iva at halda fram, tí hóast øll al-tjóða mótmælini, so metir

føroyski stjórnarleiðarin Atli Dam framvegis grindina sum eina Guds gávu og noktar alsamt at minka um veiðutalið.

„Men,“ sigur Thornton at enda, „tað má eydnast okkum at gera føroyingum greitt, at grindadráp má verða farið og at tað ikki hoyrir nútíðini til, at tað er í tøkum tíma, at venda teirra hvala“ an til sanna frøi um sjálvi dýrinu heldur enn sum nú, at halda áfram við tí, heimurin allur metir sum 'barbariskt' og andstyggiligt.“

Upprunabrævið frá Kristínu

Nottingham
9. juni 1986

Harra blaðstjóri.

Eg vóni, at tygara blað, sum nú er farið í holt við eitt orðaskifti um grindadráp í Føroyum, er til reiðar at prenta onnur sjónarmið um hetta trætumálið — og ikki leggur á sama bógv sum t.d. „The Express“, sum fyrir nekrum mánaðum síðani prentaði tilikar greinar.

Eg eri føroyingur; fødd og uppvaksin á oynum, men havi ikki búð í hesum landi síðani fimti árin. Lat meg beinanvegin siga, at mær hevur ongantið dámt at hyggja at grindadrápi — satt at siga, so kandi eg sum barn stóra sorg, tá ið eg sá hesi vøkr og tignarlugu djórini verða dripin til matna.

Orsøkin til, at eg svari uppá greinina hjá tykkum er sostatt ikki rættvisgeran ella líknandi, men at fáa greið á ymisk ivamál — í eini grein, sum flestar aðrar, ið fáast við hetta evni, er kensluborin og

ikki fôr fyrir at kasta ljós á fleiri týðningarmikil mál.

Alan Thornton og nógvir aðrir frá felagsskapum so sum „Greenpeace“ hava brúkt eina rúgvu av tíð uppá Føroyar og eri eg bilsin av, at teir halda fram at skriva so kensluborið, og ikki royna at útvega sær upplýsingar, sum kundu sagt teimum frá, at hátturin at drepa grind er ógvuliga nógv broyttur seinastu árin. Ikki bert, tí hugsað hevur verið um stovnsvarðveitan, men eisini, og hetta er kanska av stóri týðningi, tí víðurkent verður nú, at vit, súgdjórið menniskjað, ikki er tað einasta, sum er fœrt fyrir at kenna pinu og ótta.

Eftir mínum tykki verða spurningarnir um varðveitan og um menniskjansligt dráp (um tað yvirhefur ber til at tala um slíkt) vavdir saman. Grein tygara byrjar við evninum varðveitan, men fer síðani ógvuliga skjótt inn á spurningin um dráphátt.

Hvat varðveitanini viðvikir: hvalir verða ikki longur dripnir í hundræðtali, heldur ikki verða teir dripnir fyrir stuttleika. Øll hvalaveiða krevur, at loyvi verður givið, og verður sýtt, um menn halda, at nóg nógv er til innan eitt ávíst øki. Oynnar eru uppbýttar í „grindaøki“ (grind er føroyska heitið fyrir ein ból av hvalum), og ein formaður verður valdur fyrir fimm ár í hvørjum øki. Eitt tálkt val er ein stóur heiður, og ber við sær bindingar og skyldur at siggja til, at veiðan fer fram so hampuliga og menniskjansliga sum gjørligt, og at allur matur verður skiftur í mun til støddina av teimum einstøku húskjunum, um tey hava luttið í veiðuni ella ei. Hetta merkir, at tey gomlu, tey yngstu, tey sjúku og húskir uttan vaksnan mann ikki verða lopin um. Nýtislan av vákum er bannað, og hevur verið tað eina tíð.

Matur frá hvali verður

ikki latin eftir at rotta og síðani søkt í havið — og at siga frá, at loyvt verður smádreingjum at karva í grindakropparnar og at spæla við óføddingarnar, sum eru tiknir burtúr teimum deyðu hvalunum, er heilt burturvið.

Myndin, tit vísa av einum drongi, sum heldur einum óføddingi, er ógvuliga skelkandi. Í Føroyum hava nógv foreldur skrivað blóðunum brøv og greitt frá tilbúðum, har ørn eru komin heim við peningi, sum fremmandafólk hava gildið teimum, aftaná at tey eru yvirtalað til at lata seg avmynda undir nevndu umstøðum.

Í frásøgnini verður tosað um tørvin av, at vit broyta okkara mentanarlugu fatan av hvalum til eina vælviljandi hávirðing — istaðin fyrir tað, sum heimurin heldur vera ómæntað og rátt. Vøru útsagnirnar í tygara grein sannar, so er greitt, at vit sum føroyingar, hevdu grund til at skammast.

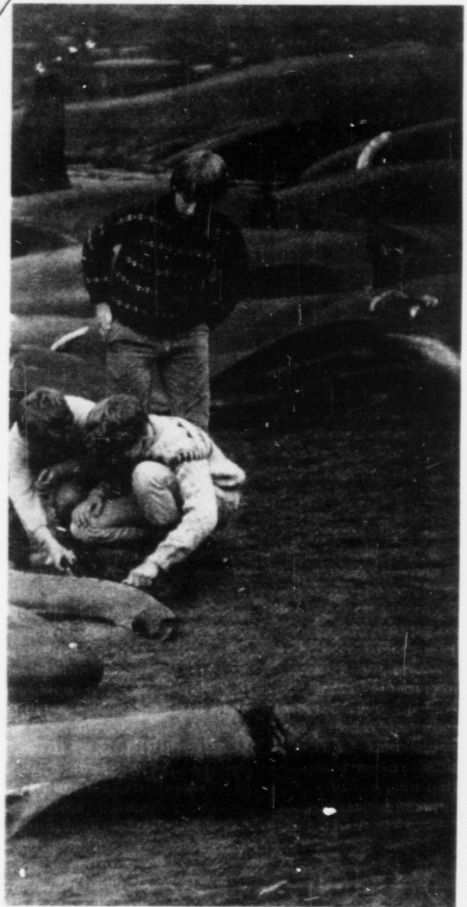
Tað er satt, tá ið sagt verður, at grindadráp er samanvovið við okkara mentanarlugu tilkomu, men av júst hesi orsök eru avgjörðar síðaarvilgar reglur knýttar til veiðuna.

Tað hevði verið burturvið, at skotið upp, at øll djóradráp skuldu farið fram uttan pinu — somuleiðis mugu vit góðtaka, at tað finnst tey í Føroyum, eins og í øllum øðrum londum, sum hava fragd av veiðu. Men flest allir føroysku menn royna at fáa drápið av skjótast gjørligt — eitt grindadráp tkeir í meðal einar 15 til 25 minuttir frá byrjan til enda, og ógvuliga sjáldan timar, sum nevnt verður í greinini.

Smádreingir spæla inni millum hvalirnar, og teir fáa loyvi til at luttaka í uppskeringini. Hetta er partur av uppvenjing teirra. Ongantið verður loyvt børnum at drepa hvalir ella nakað annað djór — hetta er eitt síðsøguligt tabu í Føroyum.

Tað er satt, tá ið sagt

Left: aftermath of the drive. The herd instinct allows pilot whales to be trapped and killed in their hundreds. Above: ripped from its mother's womb, an unborn whale becomes a child's toy. Below left: the whales struggle in vain to escape. But not even the smallest calf is spared

verður, at livið í Føroyum er ógvuliga nógv broytt, og at livilíkindini hjá fólkinum har eru væl hægri enn fyrir t.d. 20 árum síðan. Hóast hetta, so er grind ein týðningarmikil tåttur, hugsa vit um vitaminir og proteinir, í einum landi, har allur matur, undantak av eitt sindur av seyði, má innflytast. Illa ber til at mat-skafta neytum á oynum, ja sjálvt mjólk má innflytast.

Alan Thornton sigur, at veiðan bert er ein umbering fyrir ein dags itriv, og ein møguleiki fyrir at fáa hendur á ókeypis mati. Hetta við tí ókeypis matinum er sjálvsagt rátt, somuleiðis at veiðan hevur serstakan týðning hjá summum fólki. Men eftir stendur sannroyndin, at grind er ein týðningarmikil partur av føðinýtislan hjá fólki. Føroyingar fara ikki víða at leita eftir grindahvalum. At